

»Efterfølgende« aftaler om forlængelse af fristen mv. er undergivet almindelige aftaleretlige regler, herunder generalklausulen i aftalelovens § 36.

Det foreslås i *stk. 2*, at loven heller ikke ved *forudgående* aftale kan fraviges til skade for kreditor, når denne er forbruger, og skyldneren er en erhvervsdrivende, der handler som led i sit erhverv. Afgrænsningen af aftaler, der er omfattet af *stk. 2*, svarer til afgrænsningen af forbrugeraftaler i § 3, *stk. 1*, i lov nr. 451 af 9. juni 2004 om forbrugeraftaler.

Bestemmelsen omfatter bl.a. tilfælde, hvor en forbruger har et mangelskrav mod en forretning i forbindelse med et løsørekøb eller et krav mod en håndværker i anledning af en håndværksydelse udført på den pågældendes ejendom. Den vil derimod ikke omfatte tilfælde, hvor der er tale om krav mellem to forbrugere, f.eks. i anledning af mangler ved en fast ejendom, hvor sælger ikke er erhvervsdrivende. Bestemmelsen gælder heller ikke, hvor der er tale om krav mellem to erhvervsdrivende.

Der kan ikke indgås aftale mellem parterne om en kortere forældelsesfrist i de tilfælde, der er omfattet af bestemmelsen. Bestemmelsen indebærer bl.a., at der ikke i forbrugerforhold vil kunne indgås aftale om den 5-årige reklamationsfrist i AB 92 § 36, da en sådan aftale vil være en omgåelse af *stk. 2*.

Det foreslåede *stk. 2* er ikke til hinder for, at der som hidtil i forbrugerforhold kan indgås aftale om en relativ reklamationsfrist, dvs. aftale om, at en forbruger, der vil gøre en fordring gældende, skal give skyldneren meddelelse herom inden for rimelig tid, efter at forbrugeren fik eller burde have fået kendskab til fordringen. Det indebærer bl.a., at bestemmelsen i AB 92 § 32, *stk. 2*, fortsat kan anvendes også i forbrugerforhold. En aftale om en relativ reklamationsfrist vil imidlertid efter en konkret vurdering eventuelt kunne tilsidesættes eller ændres efter aftalelovens regler om urimelige aftalevilkår, jf. lovens kapitel IV om forbrugeraftaler.

Det foreslåede *stk. 2* er heller ikke til hinder for, at der til en aftale mellem en erhvervsdrivende og en forbruger om en løbende forpligtelse for den erhvervsdrivende knytter sig en nærmere angivet gyldighedsperiode, som er kortere end fristerne angivet i forslaget til ny forældelseslov, f.eks. ved aftaler om medlemskab i et træningscenter og ved udstedelse af månedskort mv. til tog eller bus. En sådan gyldighedsperiode er ikke en forældelsesfrist, men en integreret del af den tjenesteydelse, som forbrugeren erhverver ved aftalen. Om forbrugeren adgang til at opsiges sådanne aftaler henvises til forbrugeraftalelovens § 25.

Det foreslås i *stk. 3*, at den erhvervsdrivende har bevisbyrden for, at en aftale, den pågældende har indgået, ikke er omfattet af *stk. 2*, dvs. at aftalen ikke er indgået med en forbruger. Tilsvarende bestemmelser findes i bl.a. købelovens § 4 a, *stk. 1, 2. pkt.*, forbruger-aftalelovens § 3, *stk. 2*, og kreditaftalelovens § 1, *stk. 3*.

Ved *stk. 4* foreslås, at *stk. 2* ikke finder anvendelse, når der for fordringen er udstedt et dokument, og hvor skyldneren frigøres ved at erlægge ydelsen til den, der har dokumentet i hænde. Den foreslåede bestemmelse omfatter bl.a. omsætningsgældsbreve, jf. gældslovens § 11, *stk. 2*, samt gavekort og tilgodebeviser, som kan indløses af ihændehaveren.

Bestemmelsen omfatter ikke kun dokumenter udfærdiget på papir, men f.eks. også elektroniske dokumenter. Det afgørende er, at besiddelsen af dokumentet giver adgang til at kræve en ydelse erlagt.

Det foreslåede *stk. 4* berører ikke andre regler end forældelsesreglerne, eksempelvis aftalelovens regler, som kan føre til begrænsninger i, hvor korte frister for indløsning af de pågældende dokumenter, der kan aftales.

I de fleste kontraktforhold er den samme part fordringshaver i forhold til visse ydelser og skyldner i forhold til andre ydelser. F.eks. er køber ved en købsaftale fordringshaver i forhold til kravet på at få den købte genstand udleveret og skyldner i forhold til sælgers krav på købesummen. Spørgsmålet om forældelsesreglernes ufravigelighed skal vurderes i forhold til de enkelte krav, der kan gøres gældende. Hvis der er tale om en købsaftale mellem to erhvervsdrivende, vil forældelsesreglerne ikke kunne fraviges til skade for køber på de punkter, hvor denne er skyldner (dvs. i forhold til sælgers krav på købesummen), mens det vil være muligt at fravige forældelsesreglerne til skade for køberen på de punkter, hvor køberen er fordringshaver (dvs. i forhold til kravet på den købte genstand). Hvis der er tale om en købsaftale mellem en forbruger og en erhvervsdrivende, vil forældelsesreglerne ikke kunne fraviges til skade for forbrugeren hverken på de punkter, hvor forbrugeren er skyldner, eller på de punkter, hvor forbrugeren er fordringshaver.

Den foreslåede § 26 viger for særlige regler i anden lovgivning, jf. eksempelvis sølovens § 254, *stk. 1, § 430* og § 501, *stk. 4*, som regulerer spørgsmålet om, i hvilket omfang forældelsesbestemmelser i denne lovgivning kan fraviges ved aftale. Når der i anden lov er fastsat særlige regler, vil § 26 således alene finde anvendelse i det omfang, det følger af lovforslagets § 28.

Forældelseslovens regler berører ikke almindelige principper om rettighedsfortabende passivitet.